

Az aszály valódi ára csak évekkel később látszik - sokszorosan alábecsülhettük a gazdasági károkat

Az aszályok gazdasági hatása nem ér véget akkor, amikor újra esni kezd: a veszteségek még éveken át halmozódhatnak a beruházások, a foglalkoztatás és a gazdasági növekedés visszaesésén keresztül. Új kutatások szerint ezért a klímaváltozás miatt erősödő európai aszályok tényleges gazdasági költsége jóval nagyobb lehet annál, mint amit a közvetlen károk alapján eddig becsültünk. Schaffhauser Tibor, a Green Policy Center senior klímapolitikai tanácsadója szerint mindez a zöld átállás költségeit is más megvilágításba helyezi: a klímaváltozás mérséklésére fordított kiadásokat az elkerülhető gazdasági veszteségekkel együtt érdemes mérlegelni.

Egy nemrég megjelent tanulmány szerint [sokszorosan alábecsültük](#) a klímaváltozás miatt erősödő aszályok negatív gazdasági hatásait az elmúlt években. Ennek egyik oka, hogy a szélsőséges események gazdasági hatásait gyakran csak az esemény időszakára, például egyetlen aszályos nyári időszakra számítják ki, miközben annak többéves negatív hatásai is lehetnek. Az új kutatások során vizsgált európai aszályok esetében azonban a károk jóval tovább tartanak annál, mint ameddig maga az aszály fennáll, mivel a gazdasági veszteségek az azt követő években is felhalmozódnak.

Egy aszály az egy főre jutó GDP növekedését azonnal visszaveti, de **a legnagyobb veszteségek az ezt követő hat évben jelentkeznek, és összességében nagyjából 1 százalékpontnyi növekedés marad el ezen időszak alatt.** Itt gondolhatunk például arra, hogy beruházások maradhatnak el egyes szektorokban az aszály miatt, vagy hogy az élelmiszerek árának az alacsony termés miatti emelkedése gyakran nem az aszály évében, hanem a következő év első felében érezhetőek a legerősebben, ahogy a szűkös készletek fogynak. Ez az áremelkedés aztán továbbgyűrűzik az élet minden területén, más ágazatokban is veszteségeket okozva. Ez azt is jelenti, hogy a korábbi, csak a közvetlen károkat számba vevő becslések nem feltétlenül mutatják meg egy aszály teljes gazdasági árát.

A mezőgazdaság talpra áll, a veszteség tovább él

Összehasonlításképpen, az Európai Környezeti Ügynökség (EEA) [adatai alapján](#) 1980 és 2020 között a szélsőséges időjárási események hivatalosan becsült gazdasági kára az EEA 32 tagállamában 450-520 milliárd euró volt. Új kutatások szerint azonban már csak az aszályok esetében a tényleges gazdasági hatás ennél nagyobb lehet, ha az eseményt követő éveket is figyelembe vesszük. Európában ennek különösen jól látható példája a **2015 és 2018 közötti aszályos időszak**, amelyet a tanulmány Európa egyik legsúlyosabb, több évszázad óta tapasztalt aszályos időszakaként ír le. A kutatók becslése szerint ez a többéves esemény önmagában mintegy **439 milliárd euróba került** és az EU 27 tagállamában, valamint az Egyesült Királyságban **2,72 százalékponttal csökkentette az egy főre jutó GDP növekedését.** A beruházások több mint **12 százalékkal estek vissza**, és az aszályok miatt becslések szerint mintegy 5,8 millió munkahely szűnt meg, vagy nem jött létre.

A kutatás azt is megmutatja, hogy az aszály nem minden gazdasági ágazatot érint ugyanúgy. **A mezőgazdaság szenved el a legnagyobb azonnali veszteséget**, de itt a gazdaság viszonylag gyorsabban képes alkalmazkodni: a kutatók szerint az ágazat két-három év alatt részben helyreállhat a biztosítások, az árak alkalmazkodása és a termesztett növények megváltoztatása révén. **Hosszabb ideig tartó károkat okoz viszont az építőipar és a feldolgozóipar számára**, amelyekben a veszteségek még évekkel az aszály kezdete után is fennmaradhatnak, sőt fokozódhatnak.

Különösen sérülékenyek a beruházások: a vállalatok az aszály után is elhalaszthatják vagy csökkenthetik beruházásaikat, ami magasabb tőkeköltséghez és kisebb termelő beruházásokhoz vezethet. Ez azért fontos, mert **egy többéves aszály így nem egyszerűen egy adott év termés kiesését vagy ipari visszaesését okozza, hanem a következő évek gazdasági teljesítményére is hatással lehet.** A különböző ágazatok veszteségei ráadásul **összeadódhatnak:** miközben a mezőgazdaság már kezd talpra állni, az építőiparban és a feldolgozóiparban még mindig jelentkezhetnek az aszály korábbi hatásai.

A felmelegedéssel gyorsan nő az aszályok ára

Egy **2 Celsius-fokkal melegebb világban** ugyanennek az aszálynak a gazdasági hatása eközben már csaknem kétszer akkora lenne: a **GDP-re gyakorolt hatás 5,21 százalékpont** lenne, a **teljes kár pedig körülbelül 760 milliárd euróra emelkedne**, miközben mintegy **10,8 millió munkahelyet érintene**. Ez a lehetőség már csak azért is sokkal könnyebben megvalósulhat, mert az **ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP)** [legfrissebb jelentése](#) szerint a **jelenlegi kibocsátási trendek alapján meg fogjuk haladni a Párizsi Megállapodás által kitűzött 1,5°C-os melegedést**, és valószínűleg el fogjuk érni a 2°C-ot is.

Mindez **az alkalmazkodás korlátaira is felhívja a figyelmet**. Az olyan eszközök, mint a víztározók, a biztosítások vagy a termesztett növényfajták megváltoztatása képesek mérsékelni a veszteségeket, de hatékonyságuk nem korlátlan. Minél tovább tart egy aszály, annál inkább felhalmozódnak a gazdasági következmények, ezért azok a régiók sem tekinthetők hosszú távon biztonságosnak, amelyek a jelenlegi éghajlati viszonyok között jól alkalmazkodtak az aszályhoz. A kutatás egyik lényeges megállapítása éppen az, hogy a **jelenlegi éghajlatra kialakított alkalmazkodási intézkedések egy 2 Celsius-fokkal melegebb világban már nem feltétlenül lennének elegendők**. Fontos tehát látni, hogy a klímaváltozás nem csak több aszályt és nagyobb károkat okoz, hanem a gazdasági veszteségek időben egyre inkább elnyúlhatnak, a felmelegedéssel gyorsan növekedhetnek és [ágazatokon keresztül továbbgyűrűző hatással lehetnek](#) az élelmezés- és az energiabiztonságunkra.

Ilyen előrejelzések mellett érdemes újragondolnunk a zöld átállás költségeit is; [egyek számítások szerint](#) a klímacélok elérése összességében pénzben kifejezhető hasznot is hajt a társadalomnak. Az **elkerült veszteségek, az elért előnyök és a többlet beruházási és működési költségek vizsgálata alapján uniós szinten a pénzben kifejezett előnyök mindenképpen felülmúlják a költségeket, méghozzá** tagállamtól függően **1,4-4-szeres mértékben**. Magyarország esetén a számítások alapján az összes haszon 2,9-szerese az összes költségnek.

A szélsőséges időjárási események valódi gazdasági költségének megértéséhez tehát már nem elég egy-egy negatív esemény, mint egy aszályos időszak közvetlen kárát kiszámítani; azt is figyelembe kell venni, hogy mi történik a gazdasággal a következő években és mi milyen ára lesz annak, ha nem teszünk semmit a klímaváltozás megfékezéséért.

Sajtókapcsolat:

- Schaffhauser Tibor, senior klímapolitikai tanácsadó
- Green Policy Center
- tibor.schaffhauser@greenpolicycenter.com

Eredeti tartalom: Másfélfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=33133>